

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
1. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELEI

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Bukarest

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1.50

5685. Szívan 11

1925 június 3 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 124 szám

A trónhoz és a semmitűszékhez apellál a zsidóság az iskolamerénylet ellen

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagytiszviselő bizottságának nagyváradi gyűlése.
Ujjászervezik a Jogvédő irodát

(Oradea-Mare-Nagyvárad, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnap és hétfői napokon rendkívül fontos zsidó tanácskozások színhelye volt a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok kisterme. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagytiszviselőbizottsága tartotta gyűlését, amelynek tárgysorozatában az első helyen szerepelt a manapság mindennél aktuálisabb iskolakérdés. A gyűlésen a nagytiszviselőbizottság majdnem valamennyi tagja megjelent és az iskolakérdés vitájánál résztvettek az ország legnagyobb hitközségeinek kiküldöttjei is.

A gyűlés másik igen fontos tárgya a jogvédő iroda reorganizálásának kérdése volt, amelynek tudvalevőleg az anyagi támogatás hiánya miatt be kellett szüntetnie működését. A gyűlésen heves panaszok hangzottak el a hitközségek nemtörődömsége miatt, amelyek — néhány tiszteletreméltó kivételtől eltekintve — még mindig nem ismerték fel a zsidó jogvédelem óriási fontosságát és azt, hogy a jogvédelem érdekében áldozatokat is kell hozni. A nagytiszviselőbizottság elhatározta, hogy a szövetség jogvédő szervezetét, a parancsoló szükség hatása alatt, reorganizálja és szélesebb alapokra fekteti és egyben lehetővé teszi, hogy ebben az autonóm szövetségi szervben az összes hitközségek aktíve résztvehessenek anélkül, hogy a közreműködésük a szövetséghez, mint politikai szervezethez való csatlakozásukat jelentené. A szövetség alapszabályai ugyanis lehetővé teszik, hogy a szövetség egyes feladatainak, mint pl. a jogvédelemnek, megvalósításában résztvehessenek teljesen egyenlő joggal olyan hitközségek és egyesületek is, amelyek egyébként nem teszik magukévá a szövetség programjának valamennyi pontját, vagy általános politikai irányát. Biztosan remélhető, hogy a zsidó társadalom és a hitközségek meg fogják érteni végre az idők parancsát és fokozott erővel fognak a jogvédő szervezet támogatására sietni és pótolni azt, amit a múltban elmulasztottak.

A gyűlés lefolyásáról alábbi tudósításunk számol be:

Dr. Fischer József elnöki megnyitója után, amelyben röviden vázolta a gyűlés összehívásának célját, dr. Marton Ernő számolt be a szövetség központjának utolsó negyedévi működéséről. Ismertette azokat a hiányokat, amelyek a szövetség szervezetében észlelhetők és felhívta a figyelmet azok sürgős orvoslására. A nagytiszviselőbizottság a jelentést tudomásul vette.

Az iskolahadjárat

Ezután Fischer József tartotta meg az iskolakérdésben nagyszabású referátumát. Mindenekelőtt ismerteti az Angheliescu-féle törvényjavaslatot, majd vázolja az egész iskolahadjárat egyes fázisait.

— Az iskolai törvényjavaslat — mondotta — tipikus példája a tanítási szabadság korlátozásának, helyesebben végleges megszüntetésének. A feltételek megállapításánál olyan rigorózus a törvény, hogy egy inspektor jelentése elegendő akármelyik iskola megszüntetésére. A javaslat beleavatkozik atandijak szedésébe anélkül, hogy gondoskodna annak pótlásáról és az államsegélyről, amely bennünket jogosan megillet.

— Különösen sérelmes a jesivákra vonatkozó intézkedés. A javaslat külön fejezetben foglalkozik az úgynevezett „vallási asylyukok-

kal” és kimondja, hogy valsi asylyum csakis öt-hétéves gyerekek számára tartható fenn. Ezekben az iskolákban kötelező tantárgy a román és a tanítónak iskolaigazgatói képességgel kell bírnia. Azt hiszem, ilyen képesítésű melamed az egész országban nincsen és nincsen olyan chéder, vagy jesiva sem, amelyben csak öttől hét éves korigyerekek tanulnak. A törvénynek ez az intézkedése nemcsak igazságtalan, de egyben súlyos politikai baklövés is, mert a vallásos zsidóságot legérzékenyebb pontján sérti meg. Semmiféle Angheliescu-törvény nem fogja elérni, hogy a zsidóság chédereit és jesiváit megszüntesse. A miniszter csak azt érheti el, hogy egészséges, világos iskolák helyett eldugott odúkban, katabombákban és zugiskolákban — mert a törvény így nevezi az engedély nélküli iskolákat — fogják tovább folytatni a zsidó vallási nevelést, mert ortodoxok és haladók egyaránt vállvetve fognak küzdeni az ellen, hogy a zsidóságnak ezt az évszázados intézményét, amelyhez annyi tradíció fűződik és amely annyi nagyságot adott a multban a zsidóságnak, egyszerűen megfojtsák. Angheliescu miniszternek szemébe mondtam, hogy ez a rendelkezés teljesen egyenlő értékű azzal, mint ha a zsidóknak a templombajárást tiltaná meg.

Egyedül kell küzdenünk

— Hogy a nagytiszviselőbizottság plénuma előtt kerül napirendre ez a kérdés, annak az a magyarázata, hogy sajnos teljesen magunkra vagyunk hagyatva. A testvérkisebbségek, a ma-

„Ellenkezik a békeszerződésekkel és az alkotmánnyal“

A Zsidó Nemzeti Szövetségnek az iskolafentartó hitközségek delegátusaival kiegészített nagytiszviselőbizottsága határozatilag kimondja:

1. A nagytiszviselőbizottság a Zsidó Nemzeti Szövetség kisintézőbizottsága által az ország közvéleményéhez intézett manifesztumot magáéé teszi és mindenben azonosítja magát azzal a tiltakozással, amelyet a kiáltvány a zsidó iskolaszervezet megsemmisítése és vallásoktatási intézményeink ellen intézett támadással szemben emelt. A nagytiszviselőbizottság megállapítja, hogy az Angheliescu miniszter által beterjesztett törvényjavaslat merénylet a zsidóság vallási oktatásának vallásgyakorlatának szabadságát is. Megállapítja, hogy a Románia területén élő zsidóság egységes abban a követelésben, hogy számára az iskolafentartás, a tanítás és a vallási oktatás szabadsága saját felügyelete és irányítása mellett minden más iskolával egyenlő jogokkal biztosított legyen. Elismeri természetesen az állami ellenőrzés jogát. Az egész ország zsidósága egységesen összefog az ezen alapelveket felvető iskolatörvénytervezet törvénybe iktatásának megállítására végett és ha ez mégis törvénybe iktattnék, az egész zsidóság — tekintet nélkül a kebelében egyéb kérdésekben fennálló ellentétre — egységesen fogja követelni a törvény hatályon kívül helyezését és egységesen fogja megvívni ezen és minden más, az iskoláztatás és iskolafentartás, a szabad vallásoktatás és szabad vallásgyakorlat jogát megszorító intézkedés ellen.

2. A zsidóság, miután sajnálattal tapasztalja, hogy a kisintézőbizottság manifesztuma,

gyarok és a szászok, vagy nem vesznek tudomást sérelmeikről, vagy olyan módon, hogy az csak sértő. A magyar iskolamanifesztum a krisztusi egyház iskoláinak kel védelmére. Bizonyos, hogy vannak speciális keresztény iskolasérelmek is és éppen ezért iskoláinkért magunknak kell megvívni a harcot. Hiszen tapasztaltuk, hogy manifesztumunkra, amelyben a testvérkisebbségekhez is apelláltunk, ezek részéről semmi visszhang nem érkezett. De nem számíthatunk teljesebb mértékben a régi testvérszervezetekre sem, mert az ő mentalitásuk sokkal közelebb áll a román nyelvi asszimilációhoz és így nem szállhatnak sikra sem a héber, sem a magyar nyelvért.

A zsidóság egységes platformja

— Van azonban egy pont, amelyben az egész zsidóság egységes. Az egész zsidóság egységes abban, hogy természetes jogunk van saját iskoláink létesítéséhez és fenntartásához és ahhoz, hogy ezen iskolák a törvényes állami ellenőrzés mellett nyilvánossági joggal rendelkezzenek. Egységesek vagyunk abban, hogy nem tűrjük vallási intézményeink és oktatásunk korlátozását és nem vagyunk hajlandók elviselni azt a megalázó modort, amellyel Angheliescu miniszter törvényjavaslatával bennünket kezel. Ebben az értelemben megvan a zsidóság egységes frontja az iskolakérdésben és megvan az egységes alap a közös harc megvívására.

Dr. Fischer József ezután a következő határozati javaslatot terjeszti be, amelyet a bizottság egyhangulag elfogadott:

Már minden illetékes helyre eljutott, gyakorlati eredménnyel nem járt. Ófelsége legmagasabb trónja előtt fogja küldöttség útján átnyújtandó eliratban súlyos sérelmeit ismertetni és rendíthetetlen bizalommal a Trón iránt, hódolattal kéri iskoláinak és vallásszabadságának megvédését az elvakult és a zsidóság és az országra egyaránt ártalmas pártpolitika tulkapásai ellen.

3. A Zsidó Nemzeti Szövetség utasítja a kisintézőbizottság jogvédelmi osztályát, hogy amennyiben a szóbanforgó törvényjavaslat törvényerőre emeltek, tegye meg a szükséges lépéseket a Curtea de Casatie illetékes osztályánál annak kimondása végett, hogy az iskolatörvények ellenkeznek a békeszerződésekkel és az ország alkotmányával.

A vergődő jogvédelem

Dr. Klein Miksa behatóan és alapos felkészültséggel referál a zsidó jogvédelem kérdéséről. Ismerteti azt a jogbizonytalanságot, amelybe a zsidóság jutott és amely szükségessé teszi egy erős jogvédelmi szervezet kiépítését. A másfél évvel ezelőtt megalakult jogvédő iroda lett volna hivatva ezt a nagy feladatot teljesíteni, de a közöny és az anyagi támogatás hiánya megbénította az iroda működését, úgy, hogy azt fel kellett oszlatni. Számos kísérletet tett arra nézve, hogy a hitközségeket a jogvédő irodával szemben fennálló kötelességük teljesítésére bírja, azonban — egy-két kivételtől eltekintve — a hitközségek nem reagáltak a felhívásokra. Pedig nagyobb szükség lenne a jogvédő iroda működésére, mint valaha. Javasolja, mondja ki a nagytiszviselőbizottság, hogy szükségesnek tartja a jog-

védő irodának a régi keretek között való fenntartását és reorganizálását s e célból egy bizottságot jelöl ki, melynek feladata lesz az iroda fenntartásához szükséges anyagi eszközök előteremtése.

Szövetség és jogvédelem

A jogvédelmi jelentéshez elsőnek dr. Marton Ernő szólthozza. Méltatta mindenekelőtt dr. Klein Miksa önzetlen és zsidó lelkesedéstől fűtött tevékenységét, amellyel sok száz jogsegélyre szoruló zsidó egyén és közület veszélyeztetett érdekeit védelmezte. Majd részletesen boncolgatja az okokat, amelyek a jogvédő iroda feloszlásához vezettek. Az iroda megalakításakor az volt a terv, hogy valamennyi zsidó szervezet közösen gondoskodik a jogvédő iroda fenntartásáról. Azonban sem az ortodox iroda, sem a kongresszusi hitközségek központja nem felelt meg a hozzáfűzött várakozásnak. Három apja is volt a jogvédő irodának, de egyik sem gondoskodott a fenntartásáról. Ha jogvédelmet akarunk, nincsen más mód, mint az, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség vegye a munkát irányítólag kezébe. A szövetség ma az egyetlen élő zsidó szervezet Erdélyben, amely a többiek fölött még azzal az előnnyel is rendelkezik, hogy törvényesen jóváhagyott alapszabályai vannak. Enélkül pedig a jogvédő iroda nem működhetik. Dr. Klein Miksa indítványához kiegészítő javaslatot terjeszt be, amely a jogvédelem megszervezését a szövetség keretein belül tartja szükségesnek.

A két javaslat fölött hosszadalmas vita indult meg, amelynek során felszóltak: Hirsch Jakab Nagybánya, Ladányi Dezső Lippa, dr. Markovits Ignác Nagyvárad, Adler Sámuel hitközségi elnök Kolozsvár, Nussbaum Sámuel hitközségi elnök Nagyvárad, Ternér Jakab Zilah, Altmann Sámuel Nagyvárad, dr. Szegő Ernő Déva, dr. Lévi Lajos Zsibó és Mittelmann Jakab Nagyvárad. A felszóltók egy-

A zsidó jogvédelem ujjszervezése

Az egyhangulag elfogadott javaslat a következőképpen szól:

A nagyintézőbizottság köszönettel tudomásul veszi dr. Klein Miksa jelentését a jogvédő iroda tevékenységéről és határozatilag kimondja, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség jogvédelmi tevékenységét a jövőben még szélesebb alapokra kívánja fektetni az egész erdélyi zsidóság érdekében. A szövetség elvárja, hogy a zsidó társadalom, de különösen a zsidó hitközségek és intézmények a legintenzívebben fogják támogatni a szövetség jogvédő szervezeteit, annál is inkább, mert a jogvédő szervezet minden pártárnyalaton felül áll és minden zsidósérelemnek egyaránt siet orvoslására.

A jogvédő szervezetek, mint autonóm testületek működnek, amelyekben a Szövetség alapszabályainak 7. §-a értelmében résztvehet-

Bezárták a szatmármegyei zsidó iskolákat

Ezután áttértek az iskolavítára, amelynek során Schönfeld Lázár nagykarolyi főrabbi megdöbbentő adatokat hozott a gyűlés tudomására Anghelescu miniszter iskolahadjáratáról. A napokban a hitközség rendeletet kapott a közoktatásügyi minisztériumból, amely felszólítja a hitközséget, hogy június hetedikén jelenjen meg a minisztérium állandó tanácsánál, mert a hitközség iskolájánál különböző szabálytalanságokat tapasztaltak és ezért az iskolát bezárták. Minthogy Szatmáron két zsidó hitközség és két zsidó iskola is van, a főrabbi felkereste a főgazdát, hogy megtudja, melyik iskolára szól a rendelet.

Hát két iskola van? — kérdezte a főigazgató. — Akkor mind a kettőre vonatkozik.

Schönfeld főrabbi ezután hosszasan vázolja azokat a vexaturákat, amelyeket nemcsak a zsidó iskoláknak, de a zsidó tanulóknak is el kell szenvedniök. Kéri a nagyintézőbizottságot, hadd minden erejével oda, hogy a zsidó iskolák ellen indított hadjárat végre megszűnjön. Schönfeld főrabbi közölte még, hogy a Szatmármegyében működő összes zsidó iskolák hasonló rendeletet kaptak.

Az iskolavítához többen szóltak hozzá, amely után a nagyintézőbizottság elfogadta dr. Fischer Józsefnek már fentebb közölt javaslatát azzal, hogy a javaslatot megküldi az összes iskolafenntartó hitközségeknek csatlakozás céljából.

A gyűlés további folyamán dr. Szőnyi Géza

része mellett foglalt állást, hogy minden körülmények között kidomborítsák a jogvédő iroda pártközisége, mert csak ezáltal biztosítható a hitközségek támogatása, másrésze viszont arra mutatott rá, hogy ez a megoldás teljesen illuzórius, mert hiszen az elmúlt másfél év alatt, amikor a jogvédő iroda ilyen alapon működött, mégsem élvezte a hitközségek támogatását.

Szakítani kell az elleplezés politikájával

Dr. Fischer József markáns szavakkal mutat rá arra, miért szükséges, hogy a jogvédelem a jövőben a szövetség égisze alatt történjen. Szakítanunk kell végre egy irányzattal, amely a múltban annyi keserűséget és csalódást okozott. A jogvédelmet tulajdonképpen eddig is mi, cionisták végeztük, de különböző formákat kerestünk, amelyek elleplezzék ezt a valóságot. Ez aztán megtévesztő hatással volt minden irányban, ártott magának a jogvédelemnek is és főként súlyosan aláásta a Zsidó Nemzeti Szövetség presztízsét. Mi a jogvédelemből nem csinálunk pártkérdést, de mivel látjuk, hogy a veszélyeztetett zsidó érdekeknek senki sem siet védelmére, magunkra kell vállalnunk a kezdeményezés feladatát és nekünk kell gondoskodnunk róla, hogy a többi zsidó közület is megtegyék kötelességüket ebben az irányban.

Több felszólalás után dr. Marton Ernő ismételt megindokolja javaslatát és egy pótlást terjeszt be ahhoz, amely kimondja, hogy a Szövetség alapszabályainak értelmében a hitközségek csatlakozhatnak a jogvédő szervezethez anélkül, hogy ezáltal azonosították volna magukat a Zsidó Nemzeti Szövetséggel.

Dr. Klein Miksa bejelenti, hogy a felszóltások hatása alatt maga is belátja, hogy a zsidó jogvédelem csakis a Szövetség égisze alatt szervezhető meg hatásosan és ezért hozzájárul dr. Marton Ernő módosított javaslatához.

nek olyan hitközségek és egyesületek is, amelyek egyébként nem teszik magukévá a Szövetség programjának valamennyi pontját.

A nagyintézőbizottság utasítja a kisintézőbizottságot, hogy haladéktalanul vegye fel az érintkezést egyrészt a Szövetség csoportjaival, másrészt a zsidó hitközségekkel abban az irányban, hogy a jogvédelmi szervezet működésének zavartalan és eredményes kifejtése céljára megfelelő anyagi alap teremtesse.

A nagyintézőbizottság ezenkívül elhatározta, hogy egy bizottságot küld ki, amely önmagát esetleg kiegészítve, felhívással fordul a hitközségekhez és a zsidó társadalomhoz a jogvédelmi szervezet anyagi bázisának megteremtése érdekében. A bizottság tagjai dr. Fischer József, Nussbaum Sámuel és Adler Sámuel hitközségi elnökök és dr. Klein Miksa.

a XIV. világgörögkongresszus előkészítéséről, dr. Krémer Armin az országos cionista konferenciáról és dr. Hamburg József a Palesztina Hivatal működéséről referált. A rendkívül fontos referátumokat és határozatokat holnapi számunkban fogjuk közölni.

A nagyintézőbizottság gyűlésével egyidejűleg a Lőmáan Akko akció is megtartotta Nagyváradon alakuló közgyűlését. A gyűlés lefolyásáról szintén holnapi számunkban referálunk.

— Kolozsvár ipara az aradi árumintavásáron. Az aradi országos árumintavásárról, már jelentettük, hogy az augusztus 1 és 10-ike között lesz megtartva. Pótlásul még jelentenünk kell, hogy az aradi vásár jelentősége és arányai sokkal nagyobbak bontakoznak ki, mint az előrelátható volt. És ezt okozza nemcsak Arad e célra kiváló geográfiai fekvése, hanem az a körülmény is, hogy Erdély és a csatolt területek, nemkülönben Bukarest és a regát ipara is kellőleg felismerte és értékelte az aradi országos árumintavásár jelentőségét és így éppen ezt tartva szem előtt reprezentatív igyekszik az aradi árumintavásáron. A vásár megbízottai különben a napokban érkeztek Kolozsvárra és itt végzik a kiállítók megszervezésének munkáját és pedig, amint ez előre látható teljes sikerrel, miután Kolozsvár iparának eminens érdeke, hogy megismertesse magát az ország nyugati fogyasztó piacaival. A vásár rendezősége különben szemelőtt tartva a kiállítók érdekeit 50 százalékos kedvezményt eszközölt ki a CFR. vonalain.

Mária királyné cikksorozata

„Királyokról és királynőkről“

A nagy világlapok most kezdik közölni Mária román királynénak egy rendkívül érdekes cikksorozatát. Az alábbi cikk első részét képezi ennek a cikksorozatnak:

Az öreg királyné, Carmen Sylva, írta valamikor kis könyvébe, amely „Egy királyné gondolatai“ címet viselte, a következő keserű, de igaz megjegyzést: „A világ nagyjai azért vannak itt, hogy szórakoztassák a közönséget, még a temetésükkel is.“ Soha igazabban ennél nem mondott. Csak hogy az ember keveset gondolkodik olyan dolgokon, amelyek másokat illetnek... Kész vagyok arra, hogy őszintén megírjak mindent, ami királyokra és királynőkre vonatkozik. Mindent tudok felőlük és erre büszke is vagyok.

Azt semmiképpen ne higgye senki, hogy azzal az osztállyal, amelyhez tartozom, nem azonosítom magam. Ezt feltétlenül megteszem, még pedig teljes egészében. Nem volnék teljes értékű ember, ha ezt nem tenném. Gyakran megkérdeztek már, vajon hiszek-e még a királyságban. Természetes, hogy hiszek! De meg kell jegyezni, csak az igazi királyságban. Abban, amely ül és reszket, mert napjai talán meg vannak számolva és úgy viselkedik, mintha elnézésre volna szüksége azért, hogy még egyáltalában a világon van, semmiesetre nem hiszek. De minden bizalmam azé a királyságé, amely kész arra, hogy megvédje jogait és hogy a nagy jelenésnek, amely most lejátszódik, merőn a szemébe nézzen.

Én minden örömmel megtettem kötelességemet. Országomnak szüksége van reám, felnéz hozzám és bizik bennem.

Országom egy kis ország volt, amelyet alig ismertek. De tartalmavá lett életemnek. Odaadtam érte ifjúságomat, örömet és szabadságomat, amiket élvezhettem volna. Odaadtam neki egész időmet, agyvelőmet, egészségemet és erőmet, hogy fejlesszem, kiszélesítsem, fentartsam. Magamévá tettem érdekeit és védtem azokat, ha megtámadták. Minden hasznos intézményét támogattam és bátorítottam. Ha még oly fáradt is voltam és bárhogyan vágytam nyugalom és békeség után, városról-városra utaztam, mindenkihez volt egy szíves szavam, mindenkit segitettem, meghallgattam a panaszokat, bőkezűen adtam időmből, erőmből, rokonszenveimből, pénzemből, napról-napra, minden hívásra.

Kacagtam mint a bohóc, még akkor is, amikor a szívem nehéz volt. Mindig mosolygó, barátságos arcot mutattam, tekintet nélkül arra, hogy belül milyen terhet kellett viselnem. Mindig bátran, készen, egész egyéniséggemmel álltam itt és soha sem toltam előre kívánságaimat és benső érzelmeimet. Miért szegyenkeznek tehát?

Soha nem volt előttem senki kicsiny és jelentéktelen... Mindenki, a miniszterelnöktől a koldusig, elem járulhatott és én meghallgattam. Így lettem az utolsó és legfőbb fórum, amelyhez nagyok és kicsinyek egyaránt fordulhatnak. Ha vége már minden reménynek, még mindig itt vagyok én, a királyné, a barátó, aki tul van minden feltételeken és versengésen, aki már nem akar messzebbre lépni és másokat oldalt taszítani, az, akinek túlrelme határtalan, aki mint egy anya, vele érez a szerencsétlenekkel, szereit, és megérti őket.

És én vagyok az is, aki mindent megmondhatok a királynak, aki mindent úgy mutathatok meg neki, amilyen a valóságban, mert nincs személyes érdekem és kívánságom, amelyek miatt a tényeket izlésemnek megfelelően ki kellene színeznem. Miért szegyenkezem tehát?

Nem tartom magam egy atomnyival sem jobbnak a komornánál, az iskolai tanítónál, a gyári munkásnál, vagy a földművelő parasztnál. De határozottan érzem, hogy ezeknél sokkal alkalmasabb vagyok vezetőállás betöltésére. Nemzedékek járultak ahoz, hogy én legyek. Századok készítettek elő munkámat.

Királyné vagyok. És büszke vagyok, hogy az lehetek. Feleljenek tehát nekem, miért nagyobb áldás Lenin az országra, mint volt a cár? A cár elkövetett hibákat, rossz tanácsadói voltak, de szerette a hazáját és annak lakosságát. Akad-e valaki, aki a szemembe mondaná, hogy Oroszország boldogabb ma, mint volt a cár alatt? Szabadság, egyenlőség, testvériség! Nos, hogy tetszik Lenin felfogása a szabadságról, egyenlőségről, testvériségről?

Abban egyek vagyunk, hogy mindig kell valamiféle urnak léteznie. Kell, hogy legyen valaki, aki kimondja az utolsó szót. Valakit el kell ismerni vezetőnek. Minden gyár, háztartás, üzlet, vállalat élén kell, hogy egy vezető álljon... Nos, szólja-

nak: miért legyen méltó venni a kalapot egy királyné előtt?

A politikusok mind dők minden országban. aki független a pártviszálkodhat. Ezért van s nem fáradt, soha nem tsoha nem levert, hanem den fiának. A király is mint egy szülőpár, nem relmes, mindig megbocsün az ország és annak én királyom soha nem kötelességérzet van bent is találkoztam.

Uj bor a régi hordó helyett. Igen, azt hiszem né vagyok. Bizonyos, n koronával a fejemen e kalickában üljek, védv Nem. Természetes, hogy alkalmakkor viselem. S nézek ki a koronámmal de nehéz, rettenetesen egyenesen kell ülöm, nom és mosolyognom k jusson, hogy milyen ne

Semmiesetre nem v dekes magamnak, mint csiságra nincs is időm gozom. Szünet nélkül arra, hogy magamat ha egy tetszik, el fog egy királyné az idejét.

Mindenesetre fogl amelyek örömet okozn nokkal, amelyek köte és a ritka öröm buta retem a kertészetet, a tek házakat és szobák szeretem a költészetet den új találmány írákat és szeretek új or denekfölött szeretem minden formájában. I gyermekeimet. Erősen jól neveljem őket. nek — de korunkn oblige.

— Joint-gyűlés

dozó május 31-én p vármegyeház nagytlomból a közönség meg. Ugyszintén te Avivák és Barissz távollétében dr. La megjelentek. Weil után dr. Eisler M emelkedett szólás beszédben részletes fontosságát. Utána gató tartott határo majd Kertész Már dozó elnöknője fel a dési csoport elnö nem támogatják el berger Samuné, a hogy a munka kif gondozó létesítsen egylettel. A gyűlés véget, majd utána

— A befűlés

ujító közgyűlése ség május 10-én t gyűlést, amelyen kezöket választott József, alelnök: nök: Feig Kálmán Mór, Mandel Mih Herman, Weisz A Glück Leopold, S ternák, Tabák Chevra Kadisánál cheure: Weisz Ab nák Osiás gondoc Mihály, Glück M faludi Izsák, Glü és Schönberger J választmányi tagj

* Epeköben,

séreljék meg ezévb az olesó Mária-völ Dr. Kohn-patika * Brassóbar vesz és reklamáció képviselője, az I

Botrányos Jelenntek a Banca Nationala privilégium vitájánál

A kamara mai ülésén folytatták a közigazgatás tárgyalását

(Bucuresti-Bukarest, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délelőtti ülését féltilizkor nyitotta meg Jonescu Quintus alelnök. Ezután átternek a napirendre és megkezdik a Banca Nationala privilégiumának meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalását.

Madgearu szerint a javaslat alkotmány- és házszabályellenes. Adatokkal igazolja, hogy a javaslat ellene van az ország érdekeinek.

Bratianu Vintila válaszában kijelenti, hogy más kormányok is kötöttek hasonló konvenciókat. Külföldi szakértőket vett igénybe a javaslat előkészítésében. Madgearu replikájában kijelenti bármennyire is külföldi szakértők munkája a javaslat, nem veszik tekintetbe az ország követelményeit.

Dumitrescu, a javaslat előadója, kéri a konvenció elfogadását.

Lupu követeli a házszabályok figyelembe vételét és engedjenek időt a javaslat megvitatására.

A többség tiltakozik. Cezar Spineanu parasztpárti kérdi, mit csináltak azokkal az országokkal, amelyeket a parasztok letétbe helyeztek a banknál és Moszkvában vittek. A beszéd alatt Janculescu liberális megközelíti az ellenzéki padosorokat és szidalmakkal illeti az ellenzék képviselőit.

Az ellenzék követeli Janculescu fegyelmi elé állítását. Óriási tumultus után az elnök bejelenti, hogy Janculescut fegyelmi elé állították és ezzel az ülés véget ért.

A kamara délutáni ülésén határozatot fogadtak el, amely szerint a közigazgatási reform tárgyalásához legfennebb ketten szólhatnak fel és pedig tíz-tíz percnyi időre. A javaslat megszavazásánál nem lehet személyes kérdésben felszólalni, ugyisintén nem szabad a javaslatot sem bírálat tárgyává tenni.

A határozat kimondásánál az ellenzék felzúdult: Inkvizíciót akarnak!

Ezután folytatták a közigazgatási reform megszavazását, amelyet a 19-ik szakaszig változatlanul elfogadtak. A 19. szakaszt az averseanusok módosításával fogadták el azzal, hogy a községi tanácsban a papok is helyet foglalnak.

A határozat kimondásánál az ellenzék felzúdult: Inkvizíciót akarnak!

Ezután folytatták a közigazgatási reform megszavazását, amelyet a 19-ik szakaszig változatlanul elfogadtak. A 19. szakaszt az averseanusok módosításával fogadták el azzal, hogy a községi tanácsban a papok is helyet foglalnak.

Amundsen Kanadán keresztül is visszatérhet

Még mindig bíznak az expedíció sikerében

(Oslo, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A Fram fedélzetéről érkezett megnyugtató táviratok következtében a közvélemény nyugalma kezd visszatérni és általában ismét bizakodó hangulat kerekedik felül. Most már mindenki újra bizik abban, hogy Amundsennek sikerülni fog hajóhoz visszatérni. Hozzájárulnak a közvélemény megnyugtatóhoz azok a hírek is, amelyek Amundsen repülőgépeinek esetleges pusztulása esetén a visszatérési lehetőségeket világítják meg. Bernier sarkkutató közölte, hogy Amundsennek indulása előtt hosszabb levelet küldött, amelyben pontosan leírta számára az esetleges gyalogos visszatérés útját. Ebben a levélben Bernier megjelölte mindazokat a helyeket, ahol élelmiszerkészletek vannak. Az első ilyen lerakat 413 mérföldre van az északi sarktól, tehát jóval hamarabb elérhető, mint eddig hitték. Ezt az élelmiszerállomást annak idején Nansen létesítette. Amundsennek valószínűleg nem fog nagyobb nehézségbe kerülni ezt a helyet elérni, ahonnan azután már könnyűszerrel

eljuthat Ellsmoreland-ba és a Sabine-fokig, ahol újabb élelmiszerkészletek vannak.

Ezek az élelmiszerállomások lehetővé fogják tenni Amundsennek, hogy végre is eljusson a Hudson-öböl északi partvidékére, ahol már kanadai csendőrsorokkal találkozhatik.

Arnold Liebes, aki két évvel ezelőtt az alaskai Barrov-foknál segített Amundsennek kikötőtelepet létesíteni arra az esetre, ha az expedíciót kedvezőtlen szelek félreterelnék a sarkvidéken, az egyik prémvadász-vállalat tulajdonában levő Brover nevű hajót, amely ezidőszent a Lawrence-szigetek mellett a Behring-tengeren horgonyoz, drótnélküli táviró útján felszólította, induljon az onnan háromszáz mérföldnyire fekvő Hope-fokra és keresse ott Amundsen nyomait. Arra a lehetőségre gondoltunk ugyanis, hogy az expedíció Alaszkaiban szállott partra. A hajó szikratáviró útján azt válaszolta, hogy utnak indul, mielőtt az időjárás megengedi. Liebes reméli, hogy Amundsen kutyaszánokkal a Barrov-fokról a Hope-fokra juthatott.

Weizman levele Erdély cionistáihoz

Június tizedikéig meghosszabbították a sékelakció végleges lezárását

(Cluj-Kolozsvár, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Weizman Chaim, a Cionista Világszervezet elnöke az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség útján az alábbi levelet intézte Erdély cionistáihoz!

Kedves elvbarátaim!

Kötelességemnek érzem, hogy egy igen sürgős ügyben néhány komoly szóval forduljak önökhöz, amelyeket úgy hiszem kellő módon meg fognak szívlelni.

Külső és belső okokból kifolyólag föltétlenül szükségesnek tartom, hogy az ezidei világ kongresszusnak kétségbevonhatatlanul dokumentálja szervezetünk erejét, amit tőlünk joggal elvárnak és ami munkánk további kibővítése érdekében föltétlenül szükséges is. Mielőtt még az Exekutive és az Actions Komité a kongresszusra vonatkozó terveivel a cionista nyilvánosság elé lépne, bizonyosságot kell teremtsünk arra, hogy a kongresszus külsőségeiben a lehető legnagyobb mértékben reprezentatív legyen és úgy a delegátusok, mint az általuk képviselt választók számát illetőleg ne csak elérje, de meg is haladja az eddigi kongresszusokét.

Ebben a pillanatban a cionista mozgalom felelős szerveinek nincs fontosabb feladatuk ennél. Azt hiszem, hogy az a kedvező atmoszféra, amely a cionista törekvéseket kíséri, a legszebb reményekre jogosít fel a szervezet kvantitatív kiépítését, azaz új tagok és sékelfizetők megszerzését illetőleg. Palesztinából való hazatérésem után azonban rá kellett jönnöm arra, hogy az egyes szervezetek mult évi működési képtelensége miatt komolyan kétségbe vonható, hogy a kongresszusi delegátusok száma megfelelően nagy lesz. Minthogy én és az Exekutive a kongresszus sikerét, amelyhez nagy reményeket fűzünk, mindenképpen biztosítani kívánjuk, szüksé-

gesnek látom önöket igen tisztelt elvbarátaim felszólítani, gondoskodjanak arról, hogy az önök szervezetét a XIV. kongresszuson legalább akkora delegáció képviselje, mint a XIII. kongresszuson.

Felszólítom önöket arra, hogy a sékelkampányra irányuló törekvéseiket kétszerezék, sőt háromszorozzák meg és a nyilvános és individuális propagandának minden eszközét használják fel arra, hogy minden cionista a legfőbb vezetőktől a leg egyszerűbb párt-katonákig az aktív sékelfizetők táborába csoportosítsanak.

Azt hiszem bizhatom abban, hogy önök meg fogják tenni kötelességüket és egyszersmind kérem önöket arra is, tudósítsanak bennünket arról, hogy ezidén milyen sékeleredményre számít az önök szervezete.

Szívélyes cion üdvözléssel

Chaim Weizman

A Cionista Világszervezet elnöke.

Dr. Chaim Weizman levele alapján Noszin Mór országos sékelbiztos felhívja az összes helyi sékelbiztosokat, hogy a sékelek eladásából eddig begyűlt pénzeszegeket haladéktalanul utalják át a Marmorosch és Blank cluji fiókjához, hogy azonnal tudathassuk a londoni központot az eddigi eredményről.

A Szövetség kisintézőbizottsága elhatározta, hogy azokon a helyeken, ahol az akció még nem ért el kielégítő eredményt, a kampány befejezését június 10-ikéig meghosszabbítja.

A kisintézőbizottsági határozat értelmében az országos sékelbiztos nyomtatékosan felszólítja az összes helyi csoportokat, amelyek a végelszámolást eddig még nem ejtették meg, hogy addig a határpontig minden tőlük telhetőt kövessenek el a sékelakció eredményes befejezése érdekében.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bunsági zsidóság napilapja
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Nem baj. És hogyha a szívünk összeszorul is: nem baj. És hogyha jajgatni szeretnénk is, eseten, sorson és magunk tehetetlenségén, azért mégis: nem baj. Kicsi dolog az egész, majd csak elvisseljük az ilyesmit is. A spanyol inkvizíció keservebb dolog volt, mégis elvisseljük. Az ukrán pogromok véresebbek voltak: mégis élünk. Hát majd csak túléljük valahogyan ezeket a kisebb léleköléseket is. De azért csak szóljon és szálljon a hir, betű és festék, csak hadd örökítse meg a mi apró megaláztatásainkat későbbi korok történetkutatói részére. No és a magunk részére is. Elgondolkozhatoul és tette serkentoul. Az egésznek pedig adjuk címül ezt: küzdelem a gyermek lelkéért.

Tudniillik az iskolakérdéssel van kapcsolatban ez a kicsiny megtörtént eset. Hol? Itt. Mikor? Mindig, a tegnap, máma, holnap. Hely, idő és nevek nékem mindegy. A tett az, ami beszél, — hát szóljon a tett.

Az egyik vidéki állami elemi iskolában. Állami, magostagozatu elemi iskolában, amelynek osztályaiban sok sok zsidó gyerek is jár. És iskolába járni nem jó: emlékszem a magam gyerekkoromból. De azért az iskolának is vannak kellemes oldalai. Nem a számtan és nem is a memoriter, hanem — a politika. Mert nemcsak az egyetemi polgarok politizálnak ám. Már a gimnáziumban kezdődik. Sőt. Ebben a kulturkérdésben mi még ezen is tulteszünk. Minálunk már az elemi iskolákban kezdődik. És sokszor csudálatos virágot hajt. És sokszor erősebben rávilágít közállapotokra, társadalmi viszonyokra, mint maga a parlament. Így történt ebben az állami elemi iskolában is, amelyről szó van.

Az egyik reggelen, amikor a zsidó gyerekek benyitottak az iskolosztályokba, az ajtókról fehér papirlapok köszöntötték őket. A fehér papirlapok bizonyára rozsdás alumínium tollakkal voltak kiszögezve az ajtókra és ez, a plakátszögölök bizonyos hevenyészett készültségre vall. De annál kevésbé vall készültségre az a szöveg, amely a plakátokon viritott. Mert a plakátokon, kemény, energikus betűkkel, körülbelül szóról-szóra a következő szöveg állott:

„Amilyen igaz, hogy Krisztus föltámadott, olyan igaz, hogy a zsidókat ki fogjuk kergetni ebből az országból.“ Ennyi és semmivel sem több. De ez a kevés is, az elemista diákok nagyszerű politikai készültségéről tesz tanulságot. Ők már tudják azt is. Hogy a zsidókat ki kell kergetni. — Nem csoda, ha a zsidó iskolagyerekek néma megdöbbenéssel állottak ezzel a nagystilű készültséggel szemben és meg se mertek mukkanni. Már csak azért is, mert ők kevesebben voltak minden osztályban, mint a többiek. Amit zsidó gyávaságnak is lehet minősíteni, de ez nem változtat a lényegen. A kicsiny zsidó gyerekek megdöbbenek. Sőt. A felnött, embernyi zsidók is hajlandók voltak a megdöbbenésre. Például ugyanennek az állami elemi iskolának zsidó hittanára is, akinek éppen aznapon volt órája az egyik osztályban. Ő is meglátta az ajtóra szögezett plakátokat és megdöbben. Megdöbbenésében letépte a plakátot az ajtóról és egyenesen az iskola igazgatója elé vitte. És különösek ezek a zsidók: szent meggyőződéssel mondotta az igazgatónak, hogy itt mégis tenni kellene valamit. Hiszen a zsidó iskolagyerekek élete valóságos kinszenvedés, valóságos martirium ebben a szép állami elemi iskolában. És mi lesz majd később, ha már az elemiben is így kezdik.

Az iskola igazgatósága bölcs ember és föleg hidegvérű filozófus. Arcát nem öntötte el a szégyen lüktető pirossága, nem is sápadt el a megröstellkedéstől, még csak föl se háborodott,

söt mosolyogó hittanárna!

— Ugyan

A dolgok ter

magyarok vol

vedtünk. Most

vedjete ti zs

Igy szólott

gatója és besz

Eddig van

tok még mindi

tudósításunk

a rozsdás alun

az ajtóból és

nagyon megbí

valo plakátszö

Es hogyha

apró eseteken,

inkvizíció, az u

kezdődtek. De

élni mindent é

ves végzetünk

irójának csak

Epizód a mi él

— A király

Bukarestből je

külföldre. Kisé

stantinescu föld

— Mária

kongresszusán

vában tegnap v

gos kongresszus

részvett.

— Megalak

gos egyesületé

sestiben tegnap

gos kongresszusa

és 60 törzstiszt

nyitása előtt a j

tak a marasesti

litott ismeretlen

tek. A kongress

mester nyitotta

határozati javasla

következőket kö

nyugdíjtörvény e

összes romániai r

zetiségre való tek

ban részesüljenek

díj egyenlő legye

nák fizetésével.

földhöz. 4. A 75

terjessék ki a ro

hadikárok kifizet

igényeit vegyék f

országos rokkante

közökkel harcolni

— Stern Róz

órai kezdettel tartj

az unitarius kollég

ségű fiatal művészn

sorát Bródy Mikl

Színház karmester

Lepage-nál kaphatól

— Pánik egy

ban. Bukarestből

fővárosban óriási

Mindenki azt hitte

saságnál történt isz

ban kiderült, hogy

ben téves. A robba

a Fero-chimica tele

sokkal nagyobbme

hadiszert semmisítet

igazgatósága elmul

emiatt eljárás indul

— Gábor And

gyarországból. B

gyar kereskedelemg

nak Bécsben megje

nem kiáltani" című

lítás jogát megvonta

— Eltemették

pestről jelentik: Ma

mellett Heinrich Fer

lemügyi minisztert, a

nőket. A temetésen

mányzó, József főher

kormány valamennyi

Vass József mondotta

Figyeljen a

ne tévessze össze má

sőt mosolyogva felelt a plakátot lobogtató zsidó hittantanárnak és ilyenformán:

— Ugyan! Minek ezen annyira háborogni! A dolgok természetes rendje ez. Ameddig a magyarok voltak itt az urak, addig mi szenvedtünk. Most mi vagyunk az urak, hát szenvedjétek ti zsidók. Annyi baj legyen!

Igy szólott az állami elemi iskola bölcse igazgatója és beszédét józsu mosollyal kísérte.

Eddig van a történet. Hogy azok a plakátok még mindig az iskolajátékok vannak-é, arról tudósításunk már nem számol be. Lehet, hogy a rozsdás alumíniumtollak időközben kihullottak az ajtókból és a plakátok is leestek. Mert hát nagyon megbízhatatlan az ilyen tollhegygyel való plakátszöveg. Nem baj.

Es hogyha jajgatni szeretnénk is az ilyen apró eseteken, azért mégis: nem baj. A spanyol inkvizíció, az ukrán progromok, talán mind így kezdődtek. De túléltük őket is. És túl fogunk élni mindent, mert ez a mi keserves végzetünk. De a jövőendő korok történetírójának csak hadd álljon itt ez a kicsiny eset. Epizód a mi életéposzunkból.

— **A király 25-én indul külföldi útjára.** Bukarestből jelentik: A király 25-én utazik külföldre. Kisérétében utazik Alexandru Constantinescu földművelésügyi miniszter is.

— **Mária királynő a román feminista kongresszusán.** Bukarestből jelentik: Kraiovában tegnapi volt a romániai feminista országos kongresszusa, amelyen Mária királyné is résztvett.

— **Megalakítják a hadirokkantak országos egyesületét.** Bukarestből jelentik: Marasestiben tegnapi folyt le a hadirokkantak országos kongresszusa, amelyen mintegy 2000 tiszt és 60 törzstiszt volt jelen. A kongresszus megnyitása előtt a jelenlévők testületileg ellátogattak a marasesti csata színterére s az ott felállított ismeretlen katonai sírjára koszorút helyeztek. A kongresszust Vasiliu marasesti polgármester nyitotta meg, többek felszólalása után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a következőket követelik: 1. Általános rokkantnyugdíjörvény elkészítését, amely szerint az összes romániai rokkantak felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül egyforma elbánásban részesüljenek. 2. A megállapítandó nyugdíj egyenlő legyen a tényleges tisztek és katonák fizetésével. 3. A rokkantakat juttassák földhöz. 4. A 75 százalékos utazási kedvezményt terjeszték ki a rokkant családtagjaira is. 5. A hadikárok kifizetésénél először a rokkantak kárigényeit vegyék figyelembe. 6. Megalakítják az országos rokkantegyesületet, amely legális eszközökkel harcolni fog a rokkantak érdekeiért.

— **Stern Rózi szombaton este kilenc órai kezdettel tartja egyetlen hegedűhangversenyét az unitárius kollégium disztermében.** A nagytehetségsű fiatal művész gondosan összeválogatott műsorát Brody Miklós dr., a kolozsvári Magyar Színház karmestere kíséri zongorán. Jegyek Lepage-nál kaphatók.

— **Pánik egy robbanás miatt a fővárosban.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután a fővárosban óriási robbanás zaja hallatszott. Mindenki azt hitte, hogy a Fero-chimica társaságnál történt ismét robbanás, később azonban kiderült, hogy ez a feltevés ilyen értelemben téves. A robbanás zaja onnan eredt, hogy a Fero-chimica telepén mesterséges robbanásokkal nagyobb mennyiségű hasznavehetetlen hadiszert semmisítették meg. A Fero-chimica igazgatósága elmulasztotta ezt bejelenteni s emiatt eljárás indult ellene.

— **Gábor Andor verseit kitiltották Magyarországból.** Budapestről jelentik: A magyar kereskedelemügyi miniszter Gábor Andornak Bécsben megjelent „Mert szegény élni s nem kiáltani“ című verskötetétől a postai szállítás jogát megvonta.

— **Eltemették Heinrich Ferencet.** Budapestről jelentik: Ma temették el nagy részvét mellett Heinrich Ferencet, a volt kereskedelemügyi minisztert, a róla elnevezett párt elnökét. A temetésen jelen volt Horthy kormányzó, József főherceg, Apponyi Albert és a kormány valamennyi tagja. A bucsubeszédet Vass József mondta.

Figyeljen a címre, **F. Markovits, ékszerész** Wesselényi M.-u. No 20.

ne tévessze össze más névvel

Lord Plumer kinevezése semmi változást sem jelent a Palesztina-politikában Szokolov üdvözölte az új kormányzót

(London, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lord Plumernek Palesztina kormányzójává való kinevezését az első napokban a zsidóság széles rétegei tartózkodással fogadták. Ez az idegenkedés főleg annak tudható be, hogy a kiváló angol tábornok kinevezése hirtelen jött és a meglepetés első napjaiban sokan azt híhették, hogy Plumerrel együtt a mandátumpolitikában is új korszak következik.

Az első napok izgalmai után lord Plumer palesztinai szerepe most már sokkal kialakultabban mutatkozik és ez a szerep — mint az Uj Kelet is megírta — tisztára katonai jellegű. Angliára a távoli és közeli Keleten olyan katonai természetű föladatak várnak, amiknek megoldásáért csak a Plumerhez hasonló felkészültségű és tapasztalatokkal rendelkező férfiuot lehet elvárni. Palesztinában egy Londonba érkezett jelentés szerint Plumer generális kinevezését barátságosan fogadták. A loriot gerinces, minden intrika számára hozzáférhetetlen embernek ismerik a Keleten, akiről nyugodt lelkiismerettel tétélezik föl, hogy minden befolyást, ami Palesztina egységesítése ellen irányul, erős kézzel el fogja nyomni. Lord Plumert számos, Palesztinában szolgálatban lévő angol tiszt még a háboru idejéből ismeri és a tisztek között van Kish ezredes is. Mindenki olyan férfiuot ismeri, aki meg tudja nyerni a vele együtt működők bizalmát. Mindenütt, ahol megfordult, — az angol és francia csapatoknál egyaránt — a legkedveltebb generálisok egyikének ismerték. Nagy energiája és semmi akadálytól vissza nem rettenő férfi.

Palesztinában meg vannak arról győződve, hogy lord Plumer, amikor új pozícióját elfoglalta, teljesen tisztában volt Palesztina komplikált helyzetével. A lapok szerint Plumer valószínűleg elsősorban meg fogja szervezni a Kö-

— **Szabolcsi Lajost kékheti fogházra ítélték.** Budapestről jelentik: Az „Egyenlőség“ még 1923. októberében a „Bonyhádi sírkövek“ cím alatt cikket közölt Szabolcsi Lajos tollából. A cikk többek között azt írta, hogy az antiszemitizmus egyik legelső hőstettének néma és szenvedő hősei a farkasréti temető héberbetűs sírkövei voltak. A sírkövek nem akartak beiratkozni az egyetemre, mégis ők szenvedtek végig a nép haragját. A bonyhádi zsidó temetőben pedig megismétlődött antiszemitizmus hősiessége, harminc sirt dultak föl itt és tizenegy sírkövet darabokra törtek. Egy társadalmi egyesület helyi csoportjának megalakulásából indult ki ez a kirándulás, amelynek az lett a vége, hogy Bonyhádon legyőzték a zsidó halottakat. A kidöntött sírkövekre gunyos föliratokat készítettek és a fejükre csufneveket írtak. Egészen stilszerű volna, ha a győzők sürgönyben jelentenék a Sörház-utcába: „A bonyhádi zsidó halottak és a sírkövek a lábaink előtt fekszenek.“ — A cikk miatt az Ébredők bonyhádi csoportja rágalmozási pört indított Szabolcsi Lajos ellen, akinek ügyét tegnap tárgyalta Schadt Ernő bíró tanácsa. A tárgyaláson a berendelt tanúk igazolták, hogy éretlen fiatalemberek megrongálták a sírköveket, de azt — minthogy az eset évek előtt történt — nem tudták bizonyítani, hogy ezek a fiatalemberek egyúttal tagjai is voltak az Ébredő Egyesületnek, sem azt, hogy az ébredők felbujtására követték el a sírcsonkítást. A bíróság Szabolcsi Lajost büntöské mondotta ki a rágalmozás vétségében és ezért kékheti fogházra és hatmillió korona pénzbüntetésre, valamint az ügyvédi költségek megtérítésére és az ítéletnek az „Egyenlőség“-ben való közzétételére ítélte. Az ítélet ellen ugy a főmagánvádló, mint az elítélt felebbezést jelentettek be.

— **Nemzetközi vasúti konferencia Londonban.** Bukarestből jelentik: Londonban 22-én nemzetközi vasúti konferencia lesz, melyen Románia részéről Pretorian vezérigazgató és helyettese vesznek részt.

* **Purgó** — eredeti dobozban — minden gyógyszerárban.

(1)

zépkelet védelmi lehetőségeit, főleg az angol csapatok parancsnoklása fogja lekötni idejét. mig a közigazgatás politikai részét, vagyis a zsidó nemzeti otthont érintő kérdéseket, Symes ezredes, az új, a kormányzó mellé kinevezett államtitkár fogja irányítani. Az ezredes általában cionista érzelműnek és zsidóbarátnak ismerik.

A latin patriarcha közlönye, „Rakiv Sion“, annak a kívánságának ad kifejezést, hogy lord Plumer maradjon meg elődje, sir Herbert Samuel rendszere mellett. Az arab nemzeti párt organuma, a „Merat al SHERK“, annak a reményének ad kifejezést, hogy lord Plumer nem lesz tulságosan szigorú és az arabokkal szemben rokonszenvet fog tanusítani.

Lord Plumer kedvező fogadtatásának egy másik dokumentuma Nachum Szokolovnak az új kormányzóhoz intézett üdvözlő távirata. A cionista vezér ezidőszerint Jeruzsálemben tartózkodik és innen küldte üdvözlő sürgönyét Plumer tábornokhoz. Ebben a sürgönyben annak a reményének és bizalmának adott kifejezést, hogy lord Plumer kormányzósága alatt a zsidó nemzeti otthon és Palesztina általános fejlődése erőteljesen fog előrehaladni a megkezdett uton.

A palesztinai zsidó újságok közül a New-Judea a következőket írja:

E pillanatban csak annak a reménynek adhatunk kifejezést, hogy Plumer éppolyan kiváló államférfiuot fog mutatkozni, amilyen nagy-szerű katonának és közigazgatási tisztviselőnek bizonyult. Nem lesz könnyű feladata. Mindazonáltal meg vagyunk róla győződve, hogy nem olyan nehézségekkel áll szemben, amik legyőzhetetlenek. Fődolog, hogy az igazságosság szellemével nyuljon a problémák megoldásához.

— **Halál a korcsmában.** A magyargyermónostori csendőrség ma délelőtt jelentette a kolozsvári ügyészségnek, hogy Vakarás János 31 éves ottani gazdálkodó a község korcsmájában négy üveg sört rendelt és nagy zajjal kezdett mulatni. Amikor végére járt a négy üveg sörnek, egy hatalmasat kurjantott. A kurjantás után hirtelen megrázkodott, összeesett és azonnal meghalt. Szívvelhűdés ölte meg.

— **Egy zsebtolvaj kifosztotta egy fülke összes utasait.** Budapestről jelentik: Vakmerő rablóátadás történt a hétfőről keddre virradó éjszakán a békéscsabai személyvonaton. Az egyik fülkében utazott Izsák Pál hirhett zsebtolvaj, aki, mialatt a vonat teljes sebességgel robogott, kloroformmal elaltatta a fülke összes utasait és kirabolta őket. Reggel az utasok panaszt emeltek a békéscsabai állomási rendőrségen, amely a tettest még aznap elfogta.

— **Egy „leépitett“ igazgató, gyáros és kereskedő naplója.** Ezen cím alatt van összefoglalva és állandó rovatként feldolgozva az egész erdélyi és bánági közigazgatási élet minden fazisa és riportszerű eseménye a „Pénzvilág“ közigazgatási folyóiratnak minden hó elsején megjelenő számában. Az érdekesítő és változatos tartalmu, de mindig izléses stílusban megírt folytatásos cikksorozat, mint egy élő színjáték jelenik meg az olvasó előtt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: „Pénzvilág“ Oradea-Mare Strada Jókai 17. Telefon 9. Mutatványszám díjtalanul.

— **Feltalálták a boldogság szerumát.** A tudományos világ egyre nagyobb figyelmet fordít az utóbbi hetek egyik legnagyobb szenzációja iránt. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a kultürember számára ma már nélkülözhetetlen szükségletévé vált kölnt mindenki maga állíthatja elő a Rózsa Royal-drogériában (főter 26.) kapható „Bijou“ kivonat által, amellyel a legkitünőbb illatu és páratlanul olcsó kölnt készíthető egy liter szesz és két deci víz hozzáadásával. A tudományos világ a „Bijou“ feltalálását a boldogság szerumával egyenértékűnek becsüli.

* **Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál.** Képviselő az ország minden helységében.

Mindenki meggyőződhetik, hogy ajándéktárgyait, arany, ezüst és briliánsárukban — legolcsóbban nálam szerezhethi be.

MIÉRT a legjobb lábizzadás elleni szer a **PODOL?**

- MERT:** a lábizzadást s a kellemetlen szagot azonnal megszünteti;
- MERT:** a lábat nem szárítja, nem csepepíti, hanem puhán tartja;
- MERT:** ezáltal a járást nagyon könnyíti;
- MERT:** rendszeres kezelés mellett a lábizzadást teljesen meggyógyítja;
- MERT:** olcsó. **Ára 30 leí.**

Kapható gyógyszerárban, drogeriában és a készítőnél: **Csanda gyógytár Oradea-M.** Mossé-hirdetés

Dr. GOLDBERGER EDE
szakorvos, bőrgyógyászati rendelőjét
Cluj, Str. Saguna (Bartha Miklós-u.)
5. sz. alá helyezte át.

Üzletátépítés

miatt rendkívüli olcsó elárusítás a

RENAISSANCE

női divatruházban — Cluj

Cal. Reg. Ferdinand 15.

	Lei
Primá creppek volt 49 most	29
Mosó delainok volt 52 most	39
Epongeok volt 109 most	79
Epongeok minden színben	119
Férfi szövetek 140 c. széles. Volt 195 most	109
I-a chiffonok	35

Nyersselymek minden színben. Butorszövedés és szőnyegek rendkívüli olcsón árusítottak el.

Lloyd 3246

KÖZGAZDASÁG

Matasariu budapesti kereskedelmi atasé előadása a Sfatulnál

Románia kereskedelmi egyezmény megkötésére hívja fel a magyar kormányt

(Cluj-Kolozsvár, június 2. Az Új Kelet tudósítójától.) Matasariu budapesti román kereskedelmi atasé tegnap Kolozsvárra érkezett. A kereskedelmi atasé holnap, szerdán este nyolc órákor a kolozsvári Sfatul Negustoresc helyiségében az Iparkamara, a nagyiparosok és munkaadók, valamint a kereskedelmi és más gazdasági érdekképviseletek jelenlétében előadást fog tartani a román-magyar kereskedelmi relációk kiépítéséről. Az előadás célja az, hogy a kereskedelmi atasé közvetlen érintkezés és tárgyalás útján szerezze be információkat a közeljövőben meginduló román-magyar kereskedelmi egyezmény tárgyalásánál fel fogják használni. A Sfatul Negustoresc vezetősége felkéri tagjait,

hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az előadáson.

Itt említjük meg, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter a Budapestről visszatért delegáció jelentése alapján átiratot intézett a román külügyminisztériumhoz, melyben kéri, hogy a külügyminisztérium budapesti szerve útján közölje a magyar kormánnyal a román kormány azon óhaját, hogy a két ország között mielőbb egy kereskedelmi egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások kezdődjenek. A román kormány közli továbbá a magyar kormánnyal, hogy az egyezményre vonatkozó tárgyalásokat lényegesen megkönnyítene azáltal, ha életbe léptetné a petróleumtermékek importjára vonatkozó aktuális rendszert.

Közgyűlési naptár. Június 4. Közgazdasági Bank Rt. Kolozsvár délután három órákor az intézet saját helyiségében. — Június 6. „Columbia” fehérneműgyár Rt. Nagyvárad. — Június 10. Aradi Textilipar Rt. Arad.

A központi Sfatul Negustoresc közgyűlése. Bukarestből jelentik: Az Országos Kereskedőtanács vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését rendkívül nagy érdeklődés mellett. E. Bercevic egyetemi tanár, alelnök, nyitotta meg a közgyűlést, majd P. Niculescu-Rietz vezértitkár terjesztette elő a Sfatul Negustoresc múlt évi működésének mérlegét. A beszámoló után megállapították a jövő évi programot és ezek között helyet foglal az a határozat, amely szerint a közeljövőben egy országos kongresszust fognak egybehívni, amelyre meghívást nyernek mindazok a kereskedők, akik italméréssel foglalkoznak. A kongresszuson fel fogják sorakoztatni mindazokat a sérelmeket, amelyek a készülő új szesz törvényjavaslatban benfoglaltatnak. A jövő évre cenzoroknak N. Penescu, M. S. Iscovici, I. Macovei, d. P. Voinescu és C. Coporan lettek megválasztva. A választmányba új tagul Stefan Filipescu nagykereskedő lett delegálva.

Kolozsvári céghivatali hírek. A kolozsvári céghivatalnál a következő változásokat, illetőleg új cégeket jegyezték be az elmúlt hét folyamán: „Universul” Bank és Váltóüzlet, ügynökségi és bizományi üzlet. Cégtulajdonos dr. Turcu Antal, cégjegyző Benjamin Árpád. — „Venus” illatszertár. Cégtulajdonos Kis Árpád. — „Aesculap” temesvári fiókjának és Balogh Gerő cégjegyzői jogosultságának megszüntése bejegyeztetett.

Megkezdtek a Banca Nationala-privilegium parlamenti tárgyalását. Bukarestből jelentik: A kamara mai ülésén kezdik meg a Banca Nationala privilegiumának meghosszabbításáról szóló javaslat vitáját. A koalizált pártok vezetői tegnap értekezletet tartottak és elhatározták, hogy politikai szempontból Lupu és Maniu, szakértői szempontból pedig Lepadatu Ioan és több szakértő fogják a javaslatot megbírálni.

A bankrátaleszállítás hatása Magyarországon. Budapestről jelentik: Közöltük már, hogy a budapesti vezetőbankok leszállították a bankkamatlábat. A bankráta kétszázalékos leszállítása élen foglalkoztatja az üzleti köröket. A Pénzügyintézet Központ vezetősége ennek nyomán ma már szintén leszállította két százalékkal a kihelyezési kamat kulcsait. Ennek következtében elsőrangú kezek tíz százalékkal kapnak pénzt a P. K.-tól. A középbankok kamatbázisát 12 és a kisebb intézetekét pedig 13 százalékkal szabták meg. Ez az utóbbi egyben a P. K. l-számitolási kamatának maximuma is. A bankkártya holnap fog dönteni a leszámitolási és a betétkamat újabb megállapítása dolgában. Mint hírlik, miután a bankok négyszázalékos haszonkulccsal dolgoznak, a nyílt piac leszámitolási kamatának maximuma nem lehet több 17 százaléknál. A betétek

ügyében a bankok valószínűleg szintén kamatleszállítást fognak végrehajtani, azonban ez csak kis keretek között mozdíthat, mert különben utját állják a betétek szaporodásának, holt ez a bankoknak ma a legfontosabb üzletága. A lekötött betétek kamata — mint hírlik — 12, a többieké 10 százalék között fog kialakulni.

Módosították a követségi tarifákat. Bukarestből jelentik: A kormány a követségi tarifákat módosította a következőképpen: A követségek a hitelesítéseknél oldalankint, illetve 36 soronként két arany lej illetéket számíthatnak fel. Az Egyesült-Államok alattvalóinak egy évi tartamu többszöri beutazására is feljogosító vizumokat fognak adni. A vizum díja ötven arany lej.

A drágaság statisztikája. Bukarestből jelentik: Az „Argus” szerint a drágasági index a legutóbbi hónapban a következőképpen alakult az 1916. augusztusi árhoz képest. Élelmickekben 48,82, ruhaneműkben 55,60, egyéb dolgokban 33,83 s így a közepes emelkedés 45,41-szer magasabb az 1916. évi augusztusi árnál.

Hiteltudósító iroda. Belföldi és külföldi pénzügyi, kereskedelmi és ipari vállalatokról, egyéni és társaségekről, azok személyi és vagyoni megbízhatóságáról, fizető és hitelképességéről pontos, precíz, gyors és diszkrét hiteltudósításokat adunk. Kérjen próba, kontroll és öninformációt. „Pénzvilág” országos hiteltudósító, egyeztető és inkasszó iroda, Oradea-Mare Str. Jókai 17. Telefon 9.

TŐZSDE

Június 2-án

A lej: Zürichben 245,00, Párisban 940, Budapesten 330.

Kolozsvár. A mai napon lanyha, tartozkodó volt a devizapiac. Dél felé némi élénkség mutatkozott. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29,40—29,60, Prága 6,20—6,25, Budapest 330—335, Páris 10,55—10,65, Zürich 40,60—40,80, Newyork 207,00—209,00, London 1020—1025, Milánó 8,40—8,45.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123,00—123,00, Amsterdam 207,55—207,55, Newyork 516,55—516,55, London 2511,00—2511,00, Páris 2586,75—2586,75, Milánó 2067,50—2067,50, Prága 1532,50—1532,50, Budapest 72,75—72,75, Belgrád 855,00—855,00, Bukarest 245,00—245,00, Varsó 99,25—99,25, Bécs 71,80—71,80.

Bukarest. Devizák: Páris 10,85, Berlin —, London 10,24, Newyork 210,50, Milánó 8,56, Zürich 40,85, Bécs 29,65, Prága 6,25.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800, német márka 50,00, leva 1,50, török líra 115, font sterling 1023, francia frank 10,62, svájci frank 40,80, olasz líra 8,73, drachma 3,70, dinár 3,40, dollár 210,00, lengyel forint 39,00, osztrák shilling 25,30, magyar korona 29,30, cseh korona 6,30 belga frank 10,40, holland forint 81,00

A Dresden kétnapos

Románia legyőz

(Cluj-Kolozsvár dósítójától.) Gyönyörű sportprogramnak. Kéreméltó ténykedése a futballművészetében. Meg kell állapítani a futballt kolozsvári tunk. A két nap e vetkező tudósításunk

Vasárnap. Dresden 3:0 (3:0).

Hétfőn. Dresden 2:1 (1:1).

A drezdai csapat már láttuk a kolozsvári képvisel. Ezt bizonyítja az FTC ellen 2:2 a megállapítanunk a csapletes gyorsaság, nagytűnő összjáték jelle. Köhler centerhalf ter centerhalf még nem bekek közl Seem ellen már a 7. perc rugják a második tizenegyesből. A csapat is lendületbe. A németek főként is és emiatt nem is így. Az egyetemi csapat Simi játéka magaslott. A német csapat sor aki nagyszerűen szurdelkezik.

A Victoria ellen mint vasárnap, sőt a szélyesebb is volna a Victoria mellett van, a pályát. A vezetőgól percben s csak az utómeteknek egyenliteni. kal lepte meg hibeit. nak durva játékmódor csapattal szemben a k napi mérkőzést Nagy vezette le.

Vidéki

Vasárnap. Szatgibbor 1:1 (1:1). A Farkas révén egyenlített.

Aranyosgyéres. da) 2:1 (1:1).

Marosvásárhely. ifjusági válogatott 1:0

Petrozsény. UCA Szatmár. Törökve 0:0, barátságos.

Arad. Az AAC jú közösei: TAC—Olimpia komb. 2:1 (0:1).

TO

Selye

mindenféle n

Csupán

felirással. Kap

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás **CZINK, Cluj**

A Dresdener Sport Klub kétnapos kolozsvári vendégszereplése

Románia legyőzte Bulgária futbalcsapatát (Cluj-Kolozsvár, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Gyönyörű idő kedvezett a pünkösdi sportprogramnak. Kolozsvár a rendezőség dicséretreméltó ténykedése folytán a Dresdener Sportklub futballművészetében gyönyörködhetett mindkét napon. Meg kell állapítanunk, hogy a németektől látott futballt kolozsvári pályán már nagyon régen láttunk. A két nap eredményeiről egyébként a következő tudósításunk számol be.

Vasárnap. Dresdener Sportklub—Universitatea 3:0 (3:0).

Hétfőn. Dresdener Sportklub—Victoria 2:1 (1:1).

A drezdai csapat, melynek több tagját tavaly már láttuk a kolozsvári pályán, elsőrangú klasszist képvisel. Ezt bizonyítja a Sparta ellen elért 1:1 és az FTC ellen 2:2 arányú eredmény is és ezt kell megállapítanunk a csapatról játékaikat látva. Szédületes gyorsaság, nagyszerű munkamegosztás és kitűnő összjáték jellemzik a drezdaiakat. Egyénileg Köhler centerhalf tetszett legjobban, akihez hasonló centerhalf még nem volt a kolozsvári pályán. A bekékek közül Seemann a jobbik, az Universitatea ellen már a 7. percben gólt érnek el, a 21. ben rugják a másodikat és a 34. ben a harmadikat tizenegyesből. A második félidőben az egyetemi csapat is lendületbe jön, de támadásai erélytelenek. A németek főként iskolajátékra fektették a füslyt és emiatt nem is igyekeztek újabb gólokat rugni. Az egyetemi csapatból Deutsch Pali és Deutsch Sini játéka magaslott ki. Lázár bravurosan védett. A német csapat sora tengelye Mantel jobbösszekötő, aki nagyszerűen suttol és kitűnő technikával rendelkezik.

A Victoria ellen már nem olyan egységesek mint vasárnap, sőt a kolozsvári csapat mintha veszélyesebb is volna ellenfelénél. Ha a szerencse a Victoria mellett van, könnyen győztesen hagyja el a pályát. A vezetőgőlt a Victoria éri el a 19. ik percben s csak az utolsó percekben sikerült a németeknek egyenliteni. A Victoria nagyszerű játékkal lepte meg híveit s ha egyes játékosai leszoknának durva játékmódról, egészen megváltozna a csapatallás szemben a közönség véleménye. A vasárnapi mérkőzést Nagy Lajos, a hétfőt Jakobi Ernő vezette le.

Vidéki eredmények:

Vasárnap. Szamosújvár. Sparta—Haggibbor 1:1 (1:1). A Haggibbor öngólt vét és Farkas révén egyenlített.

Aranyosgyéres. Sodronyipar—TSC (Torda) 2:1 (1:1).

Marosvásárhely. Marosvásárhely—Kolozsvár ifjúsági válogatott 1:0 (0:0).

Petrozsény. UCASP—Brasovia 2:1 (2:1).

Szatmár. Törekvés (Szatmár)—Coltea (Brassó) 0:0. Barátságos.

Arad. Az AAC jubiláris serlegének körmérkőzése: TAC—Olimpia 3:1 (0:1), AAC—UCASP komb. 2:1 (0:1).

Nagyvárad. Törekvés (Budapest)—NAC 4:0 (2:0) nemzetközi, bíró Kiss Kálmán.

Temesvár. Rapid—Kadima 3:0 (1:0) bajnoki, Kinizsi komb.—TMTE komb. 0:0, Gyapjuipar—Banatul 1:1 (1:0).

Brassó. CFR (Bukarest)—CFR 2:0 (1:0), BMTE—Romloc 2:0 (0:0).

Szófia. Romania—Bulgária 4:2. Románia válogatott csapata sikerült összeállításban fölényesen győzött az otthon játszó bulgár válogatott ellen.

Budapest. UTE—Victoria Zizkov Prága 3:1 (3:0).

MTK—KAC 4:0 (1:0) bajnoki.

Sparta
(volt Sugár & Deutsch) — az összes
sporteikkek
szaküzlete. — Cluj, C. Victoriei 5.

Hétfőn. Nagyvárad. TMTE—Törekvés 1:1 (1:0)

Szatmár. Coltea Brassó—SzSE 2:1 (2:1)

Olimpia—Bar-Kochba 2:0 (1:0)

Arad. Olimpia—UCASP 3:2 (2:2) bíró Vatiu, TAC—AAC 4:1 (1:1), bíró Bodnár. AAC serlegmérkőzések, melyeket ez évben is a TAC kiváló játékerőt képviselő csapata nyert meg.

Temesvár. Temesvári kombinált—Törekvés (Budapest) 1:0 (1:0).

Budapest. MTK—Victoria Zizkov 4:2 (2:2).

A Haggibbor intézőjének felhívása! A Haggibbor intézője felkéri azt az egyént, aki vasárnap délutánra szóló klubjegyeket Savu mérnök úrtól felvette, keresse fel őt akár lakásán, akár a Patria-kávéházban. Egyben felkéri azokat a játékosokat is, akik a vasárnapi mérkőzésre klubjegyet kaptak, ugyancsak jelentkezzenek nála.

Zavarok Krieshofer körül. Krieshofer János, a KKASE hitványképességű bekkjátékosa pünkösdkor és a németországi turán is a Victoria csapatában játszott. Ezzel kapcsolatosan olyan hírek terjedtek el, mely szerint Krieshofer kilépett a KKASE-ből és véglegesen a Victoriába ment át. A KKASE részéről felkértük bennünket annak regisztrálására, hogy erről a vezetőség mitsem tud. Sem kilépési engedélyt nem kért Krieshofer, a Victoria sem tárgyalta a KKASE-val a kölcsönkérésre vonatkozólag s éppen emiatt tiltakozásukat fogják kifejezni a szövetségnél. A magunk részéről csak azt szögezzük még le, hogy Krieshofer egymásután négy csapatban játszott az utóbbi négy héten.

Megnyílt! **ארמ. כשר** Megnyílt!
legmodernebb berendezésű
szalámigyár.
Postacsomagokban is legutányosabb áron szállít.
Hechsér és árjgyzék kívánatra bérlinek.
Schnabel Hermann, Cluj
Piata M. Viteazul 26.

Ha művészt kívülről fa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát
akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg
SZÉKELY ES RÉTI
ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt, asztalosok furnírszükségleteiket legolcsóbban itt szerzhetik be

Tavaszi újdonságok
érkeztek
Neumann M.
férfi- és fiu ruhaáruháza
Cluj, Piata Unirii No 14.

SUCHARD
KAKAO
FELÜLMULHATATLAN

Jégszekrények
nagy választékban kaphatók
Grünwald Jakab
bádogáru üzemében,
P. Mihai Viteazul 13.

Hitközségek!
Gabella-jegyeket tekersekben és tömbökben, különböző színekben legolcsóbban készíti **Bolyai-nyomda Rt.**
Tárgu-Mures rotációsi jegynyomó üzeme. — Kérjen mintázott árajánlatot.

TOILE TARARE A. G. B.
Selyem és mosó gyapot szövetek. Kitűnő tulajdonságaiknál fogva csodálatosan használhatók mindenféle női toalettekhez: fehéreneműkhöz, bluzokhoz, alsószyoknyákhoz, gyermekkabátokhoz, stb.
Csupán oly szövetet kérjen szállítójától, amely szélén el van látva:
Toile Tarare A. G. B.
felírással. Kapható **bukaresti fiókunknál**: Str. Carol 70, Căldărași 2. Elárusítva csak kizárólag **en-gros.**

Rador 2467

